

#Compartim. Museus en tensió: què està en joc quan redefinim la seva funció pública

Publicat per [Interacció](#) [1] el 10/03/2026 - 20:12

Els museus apareixen sovint com institucions estables dedicades a preservar i explicar el patrimoni. Tanmateix, en els darrers anys s'hi acumulen tensions que van més enllà del debat museogràfic: la relació amb els públics, la pressió turística, la governança dels equipaments o l'ús del museu com a instrument de projecció urbana. En aquest context, parlar de museus no és només parlar de col·leccions o exposicions. És parlar de decisions sobre accés cultural, criteris institucionals i relats col·lectius.

1. Pràctiques i llenguatges (què està passant)

Ventilar la institució cultural

La ventilació del Palau: del museu-fortí a

l'ecologia del comú

Daniel G. Andújar, 13 de gener de 2026

L'article planteja que el debat actual sobre el futur dels museus sovint es formula de manera simplificada: defensar el model existent o proposar-ne la desaparició. Andújar sosté que la qüestió real no és la utilitat del museu sinó el seu model institucional. El problema central seria la inèrcia burocràtica, la dependència d'indicadors com el nombre de visitants o la visibilitat mediàtica, i una distribució pressupostària que prioritza l'edifici i la seguretat per damunt de la producció cultural, la mediació o el treball dels professionals. L'autor proposa repensar el museu com una infraestructura pública dins d'un ecosistema cultural més ampli i policèntric. En aquest marc, institucions de conservació i memòria conviurien amb dispositius més flexibles de producció, investigació, mediació i documentació. La transformació requereix canvis concrets en governança, criteris d'avaluació, distribució del pressupost i transparència institucional.

Pistes per als municipis

El text pot llegir-se com una invitació a revisar el paper dels equipaments culturals dins de l'ecosistema local. Moltes polítiques culturals municipals continuen organitzades al voltant de l'edifici i del calendari d'activitats,

mentre que altres funcions del sistema cultural (producció, mediació, recerca o documentació) tenen menys pes estructural. La reflexió d'Andújar apunta a observar com es distribueixen recursos, indicadors i responsabilitats dins del conjunt del sistema cultural municipal. També obre preguntes sobre governança i retorn públic: qui participa en les decisions, com es defineix l'impacte cultural i quin equilibri existeix entre conservació patrimonial, creació contemporània i treball amb comunitats. Llegir el museu com una peça d'una ecologia cultural més àmplia pot ajudar a situar equipaments, programes i aliances dins d'un mateix marc d'acció pública.

Llegiu l'article complet: [Daniel G. Andújar Archive](#) [2]

Quan els relats del museu canvien

De Bernat Martorell a Coll

Jaume Vidal, 5 març 2026.

L'article analitza la incorporació del còmic dins els discursos museogràfics dels museus catalans, amb especial atenció al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). El procés sorgeix després que el projecte de crear un museu específic del còmic no prosperés i es decidís integrar aquest patrimoni en institucions ja existents. El MNAC ha impulsat aquesta línia com a forma d'ampliar el relat museogràfic i qüestionar les jerarquies tradicionals entre cultura considerada "alta" i llenguatges populars. Aquesta decisió qüestionava la separació tradicional entre disciplines artístiques i períodes històrics, i situa el museu com un espai on es renegocien els relats culturals i les jerarquies artístiques.

Pistes per als municipis

El cas mostra com els museus poden revisar els seus relats patrimonials incorporant llenguatges que tradicionalment han quedat fora del cànon artístic. La integració del còmic dins dels discursos museogràfics planteja preguntes sobre els límits entre patrimoni, cultura popular i creació contemporània. Per als equipaments municipals, aquesta mirada pot obrir vies per ampliar els relats culturals del territori i connectar amb nous públics. També convida a revisar els criteris amb què es construeixen les col·leccions i els discursos expositius, situant diferents disciplines i períodes històrics en diàleg dins d'un mateix relat cultural.

Llegiu l'article complet: [El Punt Avui](#) [3]

Una nova sensibilitat davant la tecnologia

Yuk Hui y la búsqueda de una nueva

sensibilidad en el arte

Alejandra Varela, 22 febrer 2026.

L'article explora el pensament del filòsof de la tecnologia Yuk Hui i la seva reflexió sobre el paper de l'art en un context dominat per la tecnologia digital. Hui planteja la necessitat d'una nova sensibilitat capaç de qüestionar la lògica tecnològica dominant i d'obrir altres formes de coneixement i percepció. Segons el filòsof, l'art pot actuar com un espai privilegiat per experimentar amb aquestes noves formes de sensibilitat i per desafiar els imaginaris tecnològics que organitzen la vida contemporània. La reflexió s'inscriu en el seu projecte teòric sobre la "tecnodiversitat", que defensa la necessitat de desenvolupar maneres diverses d'entendre i practicar la tecnologia, més enllà del model universal sorgit de la modernitat occidental.

Pistes per als municipis

La reflexió connecta amb un repte cada vegada més present en les polítiques culturals locals: com situar l'art i la cultura dins d'una societat fortament modelada per tecnologies digitals i infraestructures algorítmiques. Museus, centres culturals o programes artístics poden esdevenir espais on experimentar formes alternatives de relació amb la tecnologia, més crítiques o reflexives. El debat també convida a observar com la cultura pot contribuir a ampliar la sensibilitat pública davant els canvis tecnològics que afecten la vida quotidiana. Situar l'art com a espai d'experimentació pot ajudar a generar preguntes col·lectives sobre tecnologia, coneixement i formes de vida.

Llegiu l'article complet: [Clarín](#) [4]

La lògica del museu que sempre creix

La paràbola dels museus creixents

Ángela Molina, 28 de febrer de 2026

L'article parteix d'una fàula sobre un museu que creix sense límits per explorar una dinàmica ben real: l'expansió constant dels grans centres d'art com a estratègia per preservar centralitat, prestigi i fluxos de visitants.

L'ampliació arquitectònica s'ha convertit en part de l'ontologia del museu contemporani, inserit en un mercat global competitiu que combina turisme, filantropia i espectacle. El model, exemplificat per la internacionalització del Solomon R. Guggenheim Foundation i replicat per institucions com el Museo Nacional del Prado o el Museu Nacional d'Art de Catalunya, comporta costos materials i simbòlics elevats, així com tensions socials i ambientals. El text assenyala que la qüestió no és només quant pot créixer un museu, sinó què deixa fora aquest creixement i fins a quin punt respon a necessitats culturals reals.

Pistes per als municipis

L'onada expansiva interpel·la també els equipaments locals, encara que sigui a una altra escala. L'ampliació pot millorar accessos, visibilitzar col·leccions o corregir dèficits històrics de relat, i alhora pot generar noves dependències pressupostàries i expectatives de rendiment que desplacin recursos de mediació o treball comunitari. El debat no gira únicament entorn dels metres quadrats, sinó de l'orientació estratègica que defineix el projecte cultural. Quan un museu projecta créixer, es posa en joc quina idea de centralitat persegueix, quins públics vol consolidar i quines absències pot estar consolidant sense adonar-se'n. Pensar l'ampliació com a ampliació d'horitzons, més que de perímetre, obre una discussió sobre sentit, escala i responsabilitat pública.

Llegiu l'article complet: [EL PAÍS](#) [5]

Aquestes peces mostren com el debat museístic s'està desplaçant del model tradicional d'exposició cap a institucions que dialoguen amb tecnologia, ciutat i ecosistemes culturals. Per als municipis, això obre oportunitats de programació híbrida i de col·laboració amb altres sectors. Al mateix temps apareixen límits reals: sostenibilitat dels projectes, recursos dels equips i necessitat de mediació perquè aquests nous llenguatges connectin amb els públics.

2. Mediació, proximitat i públics

Els públics no són un públic

tots els públics?

Són els museus espais de referència per a

Clara San Emeterio Pineda, 14 gener 2026.

L'article recull una conversa amb Xavier Ulled, director de l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC), sobre el paper dels públics en els museus i centres patrimonials. L'entrevista explica el canvi de focus en la recerca i la gestió cultural, que progressivament ha passat d'analitzar sobretot els objectes exposats a estudiar també els visitants, els formats expositius i les relacions amb les comunitats. L'OPPCC treballa en la recopilació i anàlisi de dades sobre públics per ajudar les institucions a comprendre millor els seus

visitants i orientar la presa de decisions. Entre els resultats destacats, els estudis indiquen que més del 30 % de la població de Catalunya afirma no visitar museus perquè no li interessin. L'entrevista també subratlla la importància de l'accessibilitat cognitiva, de la relació amb el públic local i de la cultura de l'avaluació dins de les institucions culturals.

Pistes per als municipis

La reflexió sobre els públics té implicacions directes per a les polítiques culturals locals. Als museus municipals les persones que s'hi apropen ho fan amb expectatives, experiències i motivacions diverses. La qüestió no és només conèixer els públics, sinó decidir fins a quin punt el museu adapta els seus llenguatges, ritmes i formats a les comunitats que l'envolten. El text també recorda que l'accessibilitat no és només física sinó també cognitiva: la manera com s'expliquen les col·leccions i com es presenten els continguts condiciona l'interès i la participació. Incorporar l'avaluació com a part del procés de treball pot contribuir a ajustar millor les propostes culturals a les comunitats a les quals s'adrecen.

Llegiu l'article complet: [Revista Deria \[6\]](#)

Museus plens, experiències buides?

Els museus han de limitar el nombre de

visitants?

Eloísa Pérez Santos i Antoni Laporte, 4 de març de 2026

L'article planteja el debat sobre si els museus han de limitar el nombre de visitants davant l'augment del turisme i els rècords d'afluència. Eloísa Pérez Santos assenyala que la massificació afecta sobretot una minoria de grans museus i en moments concrets, sovint vinculats a obres icòniques. Defensa que les xifres elevades no equivalen necessàriament a qualitat cultural i alerta que les polítiques orientades a incrementar visitants sovint reforcen el pes del turisme en detriment del públic local. També adverteix que limitar l'accés pot vulnerar els drets culturals si no es basa en consensos amplis. Antoni Laporte posa l'accent en l'experiència de visita i en la necessitat que els museus coneguin millor els seus públics. Segons l'autor, la gestió dels fluxos, la diversificació de recorreguts i la diferenciació d'usos poden millorar l'experiència sense restringir necessàriament l'accés.

Pistes per als municipis

El debat situa una qüestió rellevant per a les polítiques culturals locals: com equilibrar accés, qualitat de l'experiència i funció pública dels equipaments. En molts contextos municipals el repte no és la saturació sinó la desigualtat en la distribució dels públics entre equipaments. La reflexió sobre fluxos, tipus de visitants i usos dels espais pot ajudar a repensar programacions, horaris i estratègies de mediació. També obre la pregunta sobre quin públic es prioritza i com es construeix la relació amb la comunitat local. Situar els equipaments dins d'un sistema cultural més ampli pot contribuir a redistribuir l'atenció, reforçar els museus de proximitat i ampliar les oportunitats d'accés cultural.

Llegiu l'article complet: [EL PAÍS \[7\]](#)

Aquestes reflexions situen la política cultural en el terreny de la relació amb la comunitat. La qüestió no és només atraure visitants sinó entendre com i per què diferents persones s'apropen als equipaments culturals. Això implica revisar textos expositius, formats de mediació i equilibris entre turisme cultural i participació local.

3. Decisió institucional explícita

Quan el museu no troba públic

El museu deshabitat de Borja-Villel

Maria Palau, 17 de febrer de 2026

L'article analitza el balanç del programa *Museu habitat*, impulsat per Manuel Borja-Villel com a assessor de la Generalitat, i culminat amb l'exposició *Fabular paisatges*. Presentada com un prototip de museu del segle XXI, la mostra va tenir un cost global elevat i una forta exposició mediàtica, però va registrar una assistència molt inferior a la d'altres centres barcelonins, inclosos equipaments de dimensions més modestes. El text posa el focus en la desproporció entre pressupost i públic, en la manca de desglossament detallat de la despesa i en l'absència d'autocrítica institucional. També assenyala la paradoxa d'un projecte que volia obrir el debat sobre sostenibilitat museística mentre generava tensions logístiques i energètiques. La peça situa el cas com un episodi revelador sobre legitimitat, governança i recepció pública dels grans relats museològics.

Pistes per als municipis

El cas interpel·la directament la relació entre ambició conceptual, inversió pública i retorn social. Quan un projecte es presenta com a transformador, les expectatives no es juguen només en el discurs sinó en la capacitat de mobilitzar comunitats reals. Per als equips municipals, la qüestió no és optar per propostes arriscades o conservadores, sinó comprendre com s'articulen relat, pressupost, mediació i context territorial. L'experiència descrita convida a examinar amb més deteniment els indicadors d'impacte, la transparència pressupostària i els processos d'acompanyament al públic. També recorda que la legitimitat d'un equipament no es construeix únicament des de la projecció simbòlica, sinó des de la confiança sostinguda amb els seus usuaris.

Llegiu l'article complet: [El Punt Avui \[8\]](#)

Governança en disputa als museus

La Plataforma d'Arts Visuals demana

repetir el concurs del Museu del Disseny

Maria Palau, 4 de març 2026

L'article informa de la controvèrsia generada pel procés de selecció del nou director del Museu del Disseny de Barcelona. La Plataforma d'Arts Visuals qüestiona la validesa del concurs que ha designat Lluís Nacenta i reclama que es repeteixi el procediment perquè considera que el procés presenta irregularitats i manca de garanties de transparència i concurrència pública. Aquesta posició també ha rebut el suport de l'Associació de Professionals de la Museologia. El debat s'inscriu en una polèmica més àmplia sobre la governança del museu i sobre el model de gestió dels equipaments culturals de la ciutat. El text recull les crítiques del sector professional i el context institucional en què es produeix la designació, així com la tensió existent entre administració cultural i agents del camp artístic.

Pistes per als municipis

El cas posa el focus en una dimensió sovint poc visible de les polítiques culturals: els procediments de governança i selecció de direccions d'equipaments. Els concursos públics són instruments clau per garantir transparència, legitimitat professional i confiança del sector. Quan aquests processos són qüestionats, el debat no afecta només una institució concreta sinó la credibilitat del sistema cultural. Per als municipis, la situació convida a observar amb atenció com es dissenyen i es comuniquen aquests procediments, quins criteris s'utilitzen per avaluar candidatures i quin paper tenen els professionals i la comunitat cultural en el procés. La governança institucional esdevé així part central de la política cultural local.

Llegiu l'article complet: [El Punt Avui \[9\]](#)

Quan un museu tanca

Per què està tancat el Museu d'Art de

Cerdanyola?

Maria Palau, 26 febrer 2026.

L'article aborda el tancament del Museu d'Art de Cerdanyola i la incertesa sobre el seu futur. El centre, situat a la torre modernista d'Eduard Maria Balcells i conegut per conservar vitralls i elements decoratius singulars del modernisme català, ha interromput la seva activitat sense un horitzó clar de reobertura. Diversos actors del sector patrimonial i cultural han expressat preocupació pel risc que el projecte museístic perdi continuïtat. El text assenyala que l'associació Amics del Museu d'Art de Cerdanyola és un dels pocs col·lectius que s'ha mobilitzat públicament per demanar explicacions i garanties sobre el futur de l'equipament. Mentrestant, ni l'administració cultural ni la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya han fet valoracions públiques detallades sobre la situació.

Pistes per als municipis

El cas posa en relleu la fragilitat institucional de molts equipaments patrimonials locals. Quan un museu municipal interromp l'activitat, el debat no se situa només en la conservació del patrimoni sinó també en la capacitat de sostenir projectes culturals estables en el temps. El cas posa sobre la taula fins a quin punt els municipis disposen de mecanismes estables per sostenir els projectes museístics més enllà dels cicles polítics. També obre preguntes sobre la planificació i el manteniment de les infraestructures culturals: què passa amb els projectes museístics quan canvien les prioritats polítiques o els recursos disponibles. La continuïtat institucional apareix així com una dimensió clau de la política cultural local.

Llegiu l'article complet: [El Punt Avui](#) [10]

Què vol dir un museu nacional

MNAC és nom d'espardenya

Joan Casellas, febrer de 2026

L'article reflexiona sobre el sentit i l'abast del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) a partir del significat del seu propi nom. Joan Casellas defensa que la institució ha d'entendre's com un projecte cultural ampli, capaç d'abraçar la pluralitat de la creació artística vinculada a Catalunya al llarg del temps. L'autor proposa una lectura oberta del concepte de museu nacional, que integri des del patrimoni medieval fins a les expressions contemporànies. Aquesta mirada inclou figures i pràctiques diverses, des de les pintures romàniques de Taüll fins a artistes contemporanis, i planteja el museu com un espai de continuïtat cultural dins d'un marc temporal ampli. El text també dialoga amb el debat sobre l'ampliació del museu i sobre el paper que ha de tenir la institució en el sistema artístic català.

Pistes per als municipis

El text remet a una pregunta estructural de les polítiques culturals: com es defineix el relat institucional del patrimoni i de la creació artística. Encara que el debat se situï en un gran museu nacional, la qüestió també apareix a escala local. Els museus municipals sovint han de decidir com connectar patrimoni històric, identitat territorial i creació contemporània dins d'un mateix projecte cultural. La reflexió convida a observar com es construeixen aquests relats i quines fronteres temporals o disciplinàries s'estableixen. Situar patrimoni i contemporaneïtat en una mateixa continuïtat pot esdevenir una via per reforçar el paper dels museus com a espais

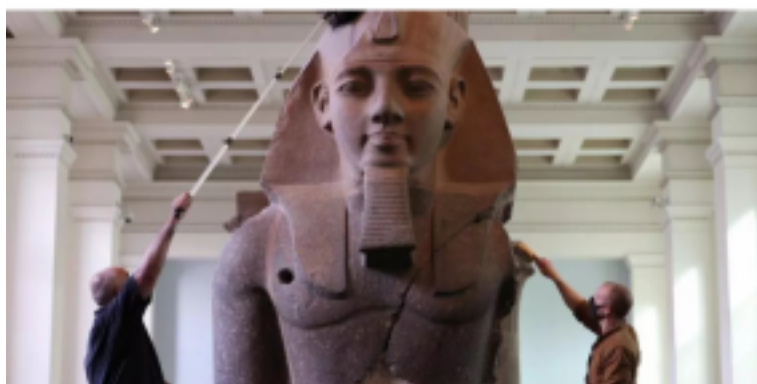
de lectura cultural del territori.

Llegiu l'article complet: [El Punt Avui](#) [11]

Fins aquí hem parlat de pràctiques, públics i governança institucional. El debat sobre els museus també apareix quan es discuteix quin paper han de tenir en les estratègies urbanes i territorials.

4. Marc crític ampli

Quan els noms també són política

Guerra de noms al Museu Britànic: rigor

acadèmic o esborrament humà i cultural?

Quim Aranda, 21 febrer 2026.

L'article analitza la polèmica generada al Museu Britànic arran de la modificació d'alguns plafons informatius de les galeries dedicades a l'Antic Egipte i al Pròxim Orient. En determinats textos, el museu ha substituït referències a "palestins" per denominacions com "cananeus", amb l'argument d'assegurar una major precisió històrica per referir-se a pobles del Llevant sud durant l'edat del bronze. El canvi s'ha produït després de les queixes d'un grup d'advocats proisraelians que consideraven anacrònic l'ús del topònim Palestina en contextos molt anteriors a l'època moderna. Diversos crítics interpreten la decisió com una operació amb implicacions polítiques, ja que l'ús o l'absència d'aquest nom pot influir en la manera com s'explica la història de la regió i la identitat dels seus pobles.

Pistes per als municipis

El cas il·lustra fins a quin punt la interpretació del patrimoni no és només una qüestió tècnica o acadèmica. Les decisions sobre terminologia, cartografia o contextualització en museus poden tenir implicacions polítiques i culturals més àmplies. Per als equipaments patrimonials locals, la qüestió es pot formular en termes de responsabilitat interpretativa: com es construeixen els relats històrics, quines categories s'utilitzen i quines memòries es fan visibles o invisibles. El debat també recorda que els museus operen en espais públics on la recerca històrica, la sensibilitat política i la gestió institucional sovint entren en tensió.

Llegiu l'article complet: [Ara](#) [12]

El museu com a solució urbana?

Més crítiques al futur Thyssen

Andreu Asensio, 10 febrer 2026.

L'article recull el debat generat al voltant del projecte d'instal·lar una seu del museu Thyssen a Barcelona i les crítiques que ha suscitat en diversos àmbits. En una sessió del cicle de debats sobre el futur de l'Eixample, veïns, experts i representants d'entitats van qüestionar que la creació d'un nou museu es presenti com a instrument principal per revitalitzar la ciutat o determinats espais urbans. Diverses intervencions van advertir que associar renovació urbana i equipament cultural pot simplificar problemes més amplis relacionats amb el turisme, l'habitatge o l'equilibri d'usos del centre de la ciutat. El debat també va posar sobre la taula la necessitat de valorar els impactes reals d'aquest tipus de projectes i el seu encaix en les polítiques urbanes i culturals existents.

Pistes per als municipis

El debat remet a una pregunta recurrent en política cultural urbana: fins a quin punt un equipament cultural pot actuar com a motor de transformació urbana sense quedar subordinat a les lògiques del turisme i de la rendibilitat simbòlica. Durant dècades, museus, auditoris o centres culturals han estat utilitzats com a palanques de transformació urbana. El cas posa en relleu la necessitat d'analitzar amb cura aquesta relació. Per als municipis, la qüestió pot formular-se en termes d'equilibri entre projecte cultural i projecte de ciutat: quines funcions culturals s'esperen de l'equipament, quins impactes urbans es busquen i com es relaciona amb l'ecosistema cultural existent. El debat també apunta a la importància d'incorporar la mirada veïnal i territorial en la definició d'aquest tipus de projectes.

Llegiu l'article complet: [Línia Eixample](#) [13]

Els museus continuen sent institucions centrals en la política cultural contemporània. Però el debat actual mostra que el seu futur ja no es decideix només en l'àmbit de la conservació del patrimoni. Cada decisió sobre públics, governança, relat històric o funció urbana defineix quin tipus de cultura pública es construeix, a qui serveix i quines formes de legitimitat institucional es consideren acceptables. Al capdavant, discutir sobre museus és discutir sobre la funció pública de la cultura.

Categories: Compartim

Categories: Sèries editorials

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: públics de la cultura

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: drets culturals

- [14]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2026/03/compartim-setmana-9>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://danielandujar.org/2026/01/13/la-ventilacion-del-palacio-del-museo-fortin-a-la-ecologia-de-lo-comun/>

[3] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2624968-de-bernat-martorell-a-coll.html>

[4] https://www.clarin.com/revista-n/yuk-hui-busqueda-nueva-sensibilidad-arte_0_vGEeZlSPxD.html

[5] <https://elpais.com/babelia/2026-02-28/la-parabola-de-los-museos-crecientes.html>

[6] <https://www.revistaderia.com/post/s%C3%B3n-els-museus-espai-de-refer%C3%A8ncia-per-a-tots-els-p%C3%ABlics>

[7] <https://elpais.com/opinion/2026-03-04/el-debate-los-museos-tienen-que-limitar-el-numero-de-visitantes.html>

[8] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2621075-el-museu-deshabitat-de-borja-villel.html>

[9] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2624867-la-plataforma-d-arts-visuals-demana-que-es-repeteixi-el-concurs-del-museu-del-disseny.html>

[10] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2623440-per-que-esta-tancat-el-museu-d-art-de-cerdanyola-maxima-preocupacio-pel-seu-futur.html>

[11] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2623137-mnac-es-nom-d-espardenya.html>

[12] https://www.ara.cat/cultura/historia/guerra-noms-museu-britanic-rigor-academic-esborrament-hum-cultural_130_5651119.html

[13] <https://liniaxarxa.cat/liniaeixample/espai-linia/mes-critiques-futur-thyssen-molt-ingenu-fer-servir-museu-paraula-magica-renovar-barcelona/>

[14] <https://interaccio.diba.cat/node/10417>